

แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง การเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

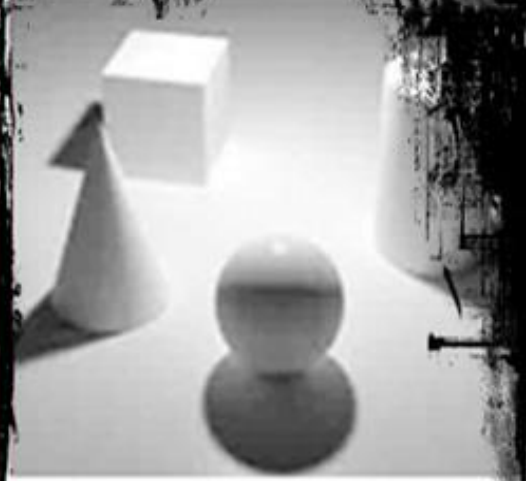
ชุดที่ 1

พินิจงาน การเขียนภาพหุ่นนิ่ง

นายณัฐวุฒิ บุณลัทธิน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ: ครูชำนาญการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โรงเรียนหนองหัวพิทยาสรรพ์ อำเภอวังน้อย จังหวัดนครราชสีมา
สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การเขียนภาพหุ่นนิ่งนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการฝึกวาดภาพเพราะต้องฝึกการสังเกต และพิจารณาทั้งขนาด สัดส่วน รูปร่าง รูปทรง เส้น สี น้ำหนัก แสงเงา และมุมมอง เพื่อพัฒนาไปสู่การ วาดภาพสร้างสรรค์ประเภทอื่นต่อไป

แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง ได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อชนิดหนึ่งสำหรับประกอบการเรียน รายวิชาทัศนศิลป์ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เหมาะสำหรับนักเรียนที่สนใจการเขียนภาพหุ่นนิ่ง มีทักษะในการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาแต่ละตอน โดยมีกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้ถูกต้องเหมาะสม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อครู และนักเรียนที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาอย่างตั้งใจแล้วนักเรียนจะสามารถมีความสุขกับการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ณัฐวุฒิ บุญลักษณ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ศิลปะ	1
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ศิลปะ	2
แผนภูมิลำดับขั้นการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้	3
สาระสำคัญ และผลการเรียนรู้	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	5
ใบความรู้ที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง	7
ที่มาของการเขียนภาพหุ่นนิ่ง	7
ความหมายของหุ่นนิ่ง	7
ประเภทของหุ่นนิ่ง	8
วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้เขียนภาพหุ่นนิ่ง	10
พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง	12
การจัดองค์ประกอบของหุ่นนิ่ง	17
ขั้นตอนการเขียนภาพหุ่นนิ่ง	20
แบบฝึกหัดที่ 1.1	23
เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1.1	24
แบบฝึกทักษะ ที่ 1.2	25
แบบฝึกทักษะที่ 1.3	27
แบบทดสอบหลังเรียน	28
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	30
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก	32
เกณฑ์การตรวจให้คะแนน	33
แบบตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ	34
แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ	35

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
เกณฑ์การให้คะแนนด้านทักษะกระบวนการ	36
แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ	37
เกณฑ์การประเมินด้านทักษะกระบวนการ	38
แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการ (การวิเคราะห์แสงเงาของหุ่นนิ่ง)	39
เกณฑ์การประเมินด้านทักษะกระบวนการ (การวิเคราะห์แสงเงาของหุ่นนิ่ง)	40
แบบประเมินด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม	37
เกณฑ์การประเมินด้านทักษะกระบวนการกลุ่ม	38
แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	43
เกณฑ์การประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	44

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

1. เอกสารฉบับนี้ เป็นแบบฝึกทักษะการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์
ใช้สอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เอกสารชุดนี้ประกอบด้วย
 - คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการเรียนรู้
 - คำแนะนำสำหรับครู
 - คำแนะนำสำหรับนักเรียน
 - คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้
 - สื่อการเรียนรู้
 - แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
 - ขั้นตอนการฝึก ใบความรู้ กิจกรรมฝึกทักษะ แบบฝึกหัดและ เฉลยแบบฝึกหัด
3. แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ชุดนี้เป็นสาระการเรียนรู้ชุดที่ 1 เรื่อง พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง ใช้
เวลาในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

คำแนะนำสำหรับครู

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

1. ครูควรจัดเตรียมแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยใบความรู้ กิจกรรม ฝึกทักษะ แบบฝึกหัด และเฉลยแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
2. แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. แจกแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษา และแนะนำวิธีใช้เอกสารประกอบการเรียน เพื่อนักเรียน จะได้ปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง
4. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้เอกสารประกอบการเรียน (แผนการจัดการเรียนรู้) โดยให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อนศึกษาเนื้อหาจากแบบฝึกทักษะการเรียนรู้
5. หากมีนักเรียนบางคนเรียนไม่ทันครูควรให้คำแนะนำมอบหมายงานหรือเอกสาร ให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
6. หลังจากนักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียน ควรช่วยกันสรุปรายละเอียดอีกครั้ง จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะและแบบฝึกหัด
7. ครูอธิบายเฉลยแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และบันทึกคะแนนของนักเรียน แต่ละคนไว้ หากมีนักเรียน ไม่ผ่านเกณฑ์ครูควรจัดสอนซ่อมเสริม
8. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มหรือนั่งเป็นรายบุคคลก็ได้

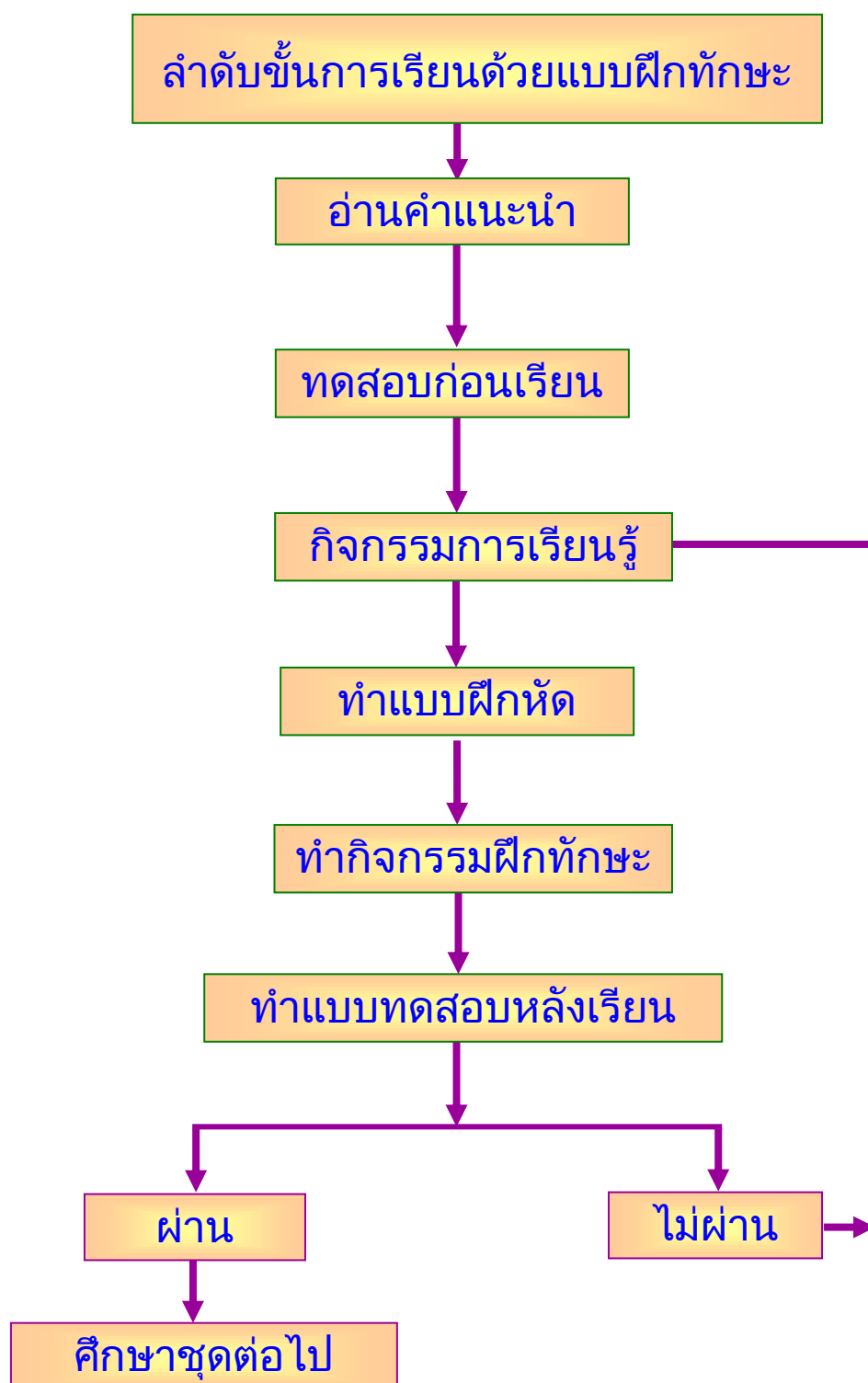
คำแนะนำสำหรับนักเรียน

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

1. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาแบบฝึกทักษะ การเรียนรู้
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ศึกษาแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ จากใบความรู้ที่ครูจัดเตรียมไว้ด้วยความตั้งใจโดยปฏิบัติ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการฝึก
4. เมื่อนักเรียนศึกษาใบความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะแบบฝึกหัด ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
5. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในใบความรู้ใดก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้งหรือสอบถามครู หรือถามเพื่อนในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ
7. ในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน กิจกรรมฝึกทักษะ และแบบฝึกหัดขอให้ให้นักเรียนทำด้วยความตั้งใจ และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและมีระเบียบวินัยให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

แผนภูมิลำดับขั้นการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้
ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

สาระสำคัญและผลการเรียนรู้

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระสำคัญ

ภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) เป็นการเขียนภาพวัตถุสิ่งของที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ผู้วาดจะต้องนำหุ่นมาจัดวางให้ได้มุมมองที่เหมาะสม องค์ประกอบและน้ำหนักแสงเงาที่สวยงามการเขียนภาพหุ่นนิ่งเหมาะสำหรับผู้ฝึกหัดใหม่ เพราะไม่ต้องกังวลเรื่องหุ่นจะขยับเขยื้อน หรือเปลี่ยนท่าทาง สามารถจัดหาหุ่นได้ง่ายทั้งจากธรรมชาติ และวัตถุสิ่งของที่คนสร้างขึ้น และยังเป็นการทำความเข้าใจกับรูปทรงต่าง ๆ ในการลงน้ำหนักแสงเงาขั้นพื้นฐาน เพราะโครงสร้างของหุ่นนิ่งส่วนมากมาจากรูปทรงเรขาคณิต ประกอบเข้าด้วยกันเสียเป็นส่วนใหญ่ การฝึกวาดภาพหุ่นนิ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องของการร่างภาพ การจัดภาพ ขนาด สัดส่วนและน้ำหนักแสงเงาได้เป็นอย่างดี

ผลการเรียนรู้

อธิบายและปฏิบัติการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้

สาระการเรียนรู้

1. คุณค่าและความหมายของการเขียนภาพหุ่นนิ่ง
2. ประเภทของหุ่นนิ่ง
3. ลักษณะการถ่ายทอดงานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง
4. ตัวอย่างถ่ายทอดงานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการเรียนรู้

อธิบายและปฏิบัติการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้

ด้านความรู้ (K)

1. อธิบายเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้
2. อธิบายขั้นตอนการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

1. ปฏิบัติพื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่งได้
2. ปฏิบัติเขียนภาพหุ่นนิ่งที่กำหนดให้ได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) บนตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ควรใช้ดินสอความเข้มเท่าใดร่างภาพหุ่นนิ่ง

- ก. HB
- ข. 2B
- ค. 4B
- ง. 6B

2. การเขียนภาพหุ่นนิ่งในภาษาอังกฤษเราเรียกว่า

- ก. STILL - LIFE
- ข. STILL
- ค. LIFE
- ง. ถูกทุกข้อ

3. หุ่นนิ่งแบ่งออกเป็นกี่ประเภท

- ก. 1 ประเภท
- ข. 2 ประเภท
- ค. 3 ประเภท
- ง. 4 ประเภท

4. ข้อใดไม่จัดอยู่ในประเภทของหุ่นนิ่ง

- ก. หุ่นนิ่งจากจินตนาการ
- ข. หุ่นนิ่งจากวัตถุสิ่งของ
- ค. หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม
- ง. หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี

5. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนเส้นหุ่นนิ่ง

- ก. กำหนดพื้นที่ / ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด
- ข. ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด / กำหนดพื้นที่
- ค. ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด / กำหนดพื้นที่
- ง. กำหนดพื้นที่ / ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด

6. ทิศทางที่แสงตกกระทบหุ่นมีลักษณะใดบ้าง

- ก. เงาตกทอด (Cast Shadow) บริเวณที่เงา ของวัตถุนั้น
- ข. แสงสว่าง (Light) อยู่ในส่วน รับอิทธิพลของแสง
- ค. เงา (Shadow) อยู่ในส่วนรับอิทธิพลของแสงน้อยมาก
- ง. ถูกทุกข้อ

7. เราเรียกฉากหลังเป็นภาษาอังกฤษว่า

- ก. แบคอัพ (Back up)
- ข. แบคกราวนด์ (Back Ground)
- ค. โฟร์กราวนด์ (Fore Ground)
- ง. ถูกทุกข้อ

8. ข้อใดเป็นภาพหุ่นนิ่งจากธรรมชาติทั้งหมด

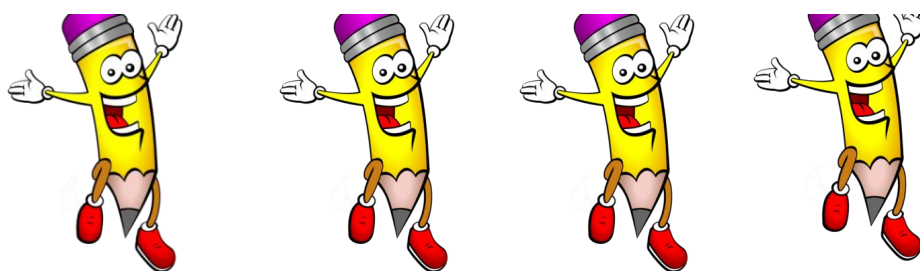
- ก. ดอกไม้ ผลไม้ ผัก
- ข. ขวดแก้ว ไห
- ค. เครื่องแต่งกาย หัวโขน
- ง. โลหะเครื่องจักร

9. เส้นใดที่ให้ความรู้สึกมั่นคง แน่นอน ตรง

- ก. เส้นตรง
- ข. เส้นนอน
- ค. เส้นเฉียง
- ง. เส้นโค้ง

10. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

- ก. เพื่อศึกษาความถูกต้องของรูปทรง น้ำหนัก แสงเงา
- ข. เพื่อศึกษาที่มาของหุ่น
- ค. เพื่อศึกษาความถนัดของผู้วาด
- ง. ถูกหมดทุกข้อ

ใบความรู้ที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

1. ที่มาของการเขียนภาพหุ่นนิ่ง (Still Life)

ภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) เป็นการเขียนภาพวัตถุสิ่งของที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ผู้วาดจะต้องนำหุ่นมาจัดวางให้ได้มุมมองที่เหมาะสม องค์ประกอบและน้ำหนักแสงเงาที่สวยงาม การเขียนภาพหุ่นนิ่งเหมาะสำหรับผู้ฝึกหัดใหม่ เพราะไม่ต้องกังวลเรื่องหุ่นจะขยับเขยื้อน หรือเปลี่ยนท่าทาง สามารถจัดหาหุ่นได้ง่ายทั้งจากธรรมชาติ และวัตถุสิ่งของที่คนสร้างขึ้น และยังเป็นการทำความเข้าใจกับรูปทรงต่าง ๆ ในการลงน้ำหนักแสงเงาขั้นพื้นฐาน เพราะโครงสร้างของหุ่นนิ่งส่วนมากมาจากรูปทรงเรขาคณิต ประกอบเข้าด้วยกันเสียเป็นส่วนใหญ่ การฝึกวาดภาพหุ่นนิ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องของการร่างภาพการจัดภาพขนาดสัดส่วน และน้ำหนักแสงเงาได้เป็นอย่างดี

รูป 1 หุ่นนิ่ง (STILL - LIFE)

ที่มา : <http://orig07.deviantart.net>

2. ความหมายของหุ่นนิ่ง

หุ่นนิ่ง (STILL - LIFE) คือ การนำวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ตามที่จะจัดหาได้นำมาจัดองค์ประกอบด้วยการจัดวาง ในห้องในสมัยก่อน ศิลปินยุโรปให้ความสำคัญกับการเขียนภาพหุ่นนิ่ง เป็นเพียงภาพประกอบของภาพคน เพื่อแสดงฐานะของเจ้าของภาพเท่านั้น ภาพหุ่นนิ่งเริ่มมีความสำคัญตั้งแต่ ศตวรรษที่ 16 โดยเริ่มจากศิลปินสกุลดัตช์ และอังกฤษ

3. ประเภทของหุ่นนิ่ง

หุ่นนิ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. หุ่นนิ่งจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ฯลฯ
2. หุ่นนิ่งจากวัตถุสิ่งของ เช่น ขวดแก้ว ไห ฯลฯ
3. หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม เช่น เครื่องแต่งกาย หัวโขน ฯลฯ
4. หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี เช่น โลหะ เครื่องจักร ฯลฯ

รูป 2 หุ่นนิ่งจากธรรมชาติ

ที่มา : <http://jaruwanviji.blogspot.com>

รูป 3 หุ่นนิ่งจากวัตถุสิ่งของ
ที่มา : <https://www.gotoknow.org>

รูป 4 หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม
ที่มา : <http://jaruwanviji.blogspot.com>

รูป 5 หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี
ที่มา : <https://www.gotoknow.org>

4. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพหุ่นนิ่ง

รูป 6 วัสดุอุปกรณ์
ที่มา : <http://www.perfecttranslator.com>

1. กระดานรอง (DRAWING BOARD)

ลักษณะเป็นกระดานไม้อัดกระดานอัดหรือพลาสติก เนื้อแข็งที่มีพื้นผิวเรียบไม่มีรอยขีดข่วนเวลาวาดอาจรองด้วยกระดาษปรีฟเพื่อให้เกิดความนุ่มขณะวาด มีขนาดตามความเหมาะสมของชิ้นงานเพราะฉะนั้นอาจมีกระดานรองวาดหลายแผ่นตามขนาดของ กระดาษ

2. กระดาษ (PAPER) กระดาษสำหรับวาดเส้นมีหลายชนิด เช่น กระดาษปรีฟมีทั้งผิวมันและผิว

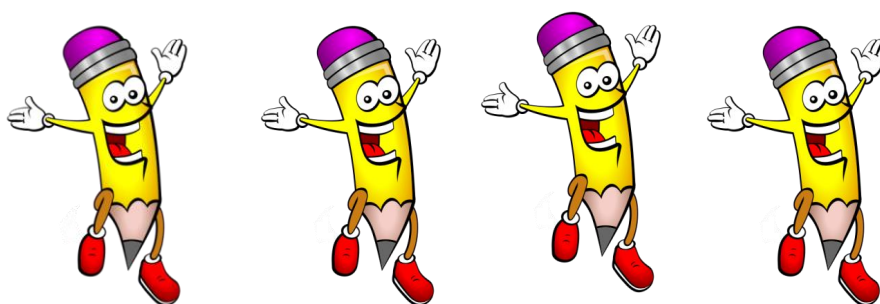
เรียบธรรมดาซึ่งเหมาะกับการฝึกวาดภาพเพราะมีราคาไม่แพงมากนักนิยมใช้กับดินสอ 6B,EE ถ่านเกรยอง ถ่านชาร์โคล กระดาษปอนด์ นิยมใช้ 60-100 ปอนด์ ซึ่งมีราคาแตกต่างกันตามความหนาของกระดาษ

3. กระดาษทิชชู ใช้สำหรับรองมือเวลาวาดเส้น เพื่อไม่ให้ชิ้นงานสกปรก

4. ยางลบ (RUBBER) เลือกใช้ยางลบที่สำหรับลบเส้นดินสอโดยเฉพาะ คุณภาพความนุ่มพอควร

5. มีดเหลาดินสอ กบเหลาดินสอ ใช้เหลาดินสอให้แหลมสำหรับเก็บส่วนละเอียดของภาพวาด

6. ดินสอ (PENCIL) เป็นอุปกรณ์พื้นฐานของการวาดเส้น ง่ายต่อการพกพาสามารถลบออกได้ด้วยยางลบ ดินสอมีให้เลือกทั้งไส้อ่อนและไส้แข็ง ซึ่งผู้ผลิตได้กำหนดอักษรเครื่องหมายไว้ เช่น H หมายถึง HARD คือ แข็ง เช่น 1H, 2H, 3H, 4H ฯลฯ หมายถึง ไส้ดินสอที่แข็งขึ้นตามลำดับ เหมาะแก่การวาดเส้นที่คม เช่น การสานเส้น ดินสอขนาด B หมายถึง ขนาดที่ใช้เขียนเป็นลายเส้นค่อนข้างเข้มดินสอขนาด 1B - 6B ไส้ก็จะค่อย ๆ อ่อนขึ้นตามลำดับ ไส้ดินสอที่อ่อนจะให้ความดำมากกว่าไส้ดินสอที่แข็ง ดินสอที่มีขนาดเหมาะกับการวาดเส้นแรงๆ เช่น 2B เหมาะกับการร่างภาพ 4B ขึ้นไปหรือ EE เหมาะแก่การลงเงา B ยิ่งมากไส้ก็ยิ่งอ่อน และให้ความดำได้ดี แต่ดินสอลักษณะนี้ไม่เหมาะกับการใช้ยางลบ เพราะจะทำให้ดูสกปรก ถ้าเขียนหนักก็ลบไม่ออก เวลาเขียนจะให้น้ำหนักอ่อนแก่แต่ต้องอาศัยการพ่นน้ำหนักมือในการวาด ดินสอที่ใช้ตามท้องตลาดทั่วไปส่วนมากจะมีมาตรฐาน 6 นิ้ว

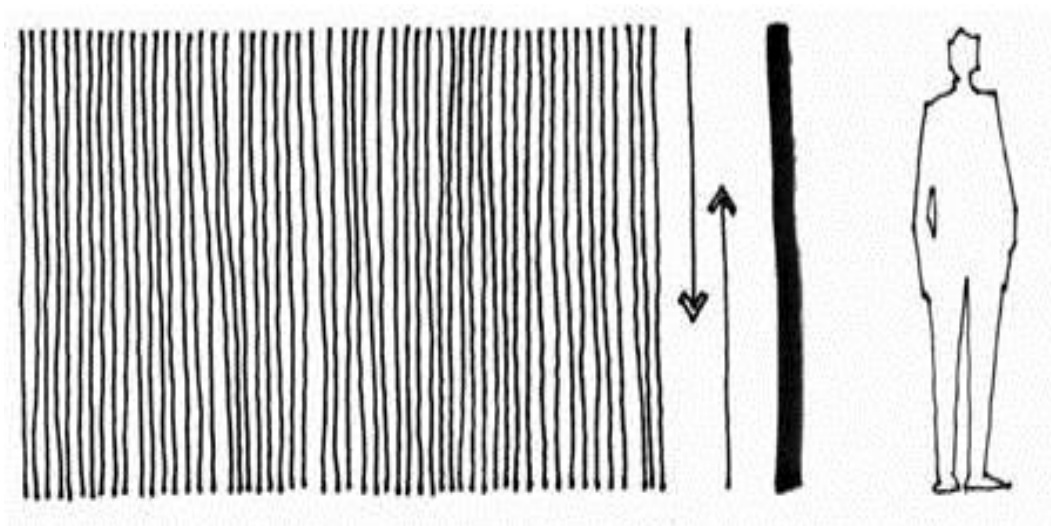

5. การวาดเส้นหุ่นนิ่ง

ในการฝึกวาดเส้นพื้นฐาน การลากเส้นในลักษณะต่าง ๆ มีความจำเป็นมากในเบื้องต้น เพราะจะช่วยให้มีความคุ้นเคยกับการจับเครื่องมือในการวาดและมีทักษะในการบังคับทิศทางการลากเส้น ซึ่งจะแบ่งในการฝึกได้ดังนี้

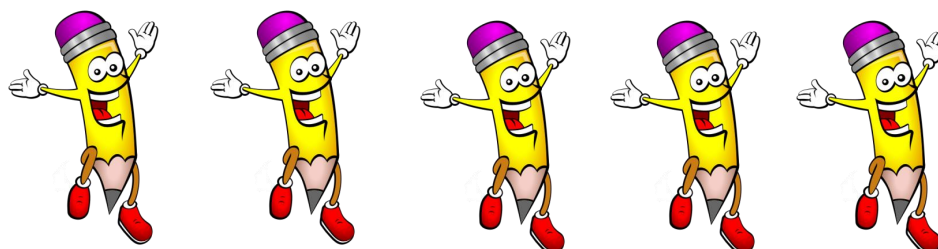
5.1 ลากเส้นตรงแนวตั้ง

จะเป็นการลากเส้นจากบนลงล่าง สลับจากล่างขึ้นบนก็ได้ แต่ต้องบังคับให้เป็นเส้นตรงแนวตั้งให้มากที่สุดรักษาระยะห่างเท่ากันขนาดความยาวเท่ากัน เส้นแนวตั้งจะให้ความรู้สึก ตั้งมั่นคง

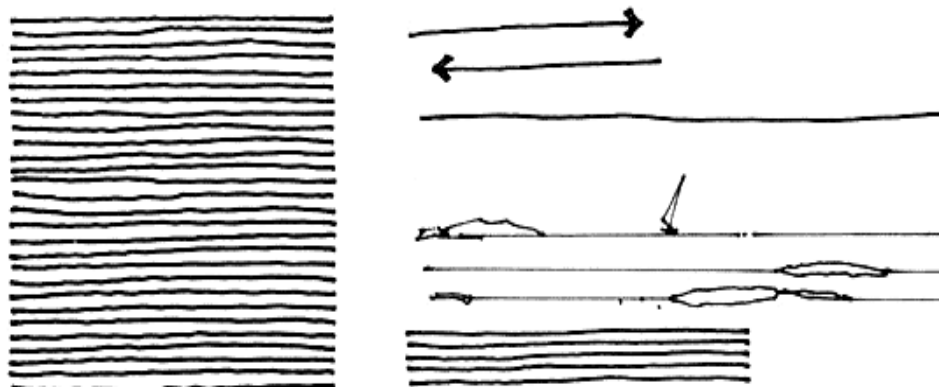
รูป 7 ลากเส้นตรง แนวตั้ง

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

5.2 ลากเส้นตรงแนวนอน

เริ่มจากซ้ายไปขวา แล้วสลับ ขวามาซ้ายก็ได้ แต่ต้องบังคับมือเส้นตรงได้แนวนอนให้มากที่สุด รักษาระยะ ห่างเท่ากัน ขนาดความยาวเท่ากัน เส้นแนวนอน จะให้ความรู้สึกราบเรียบ สงบ

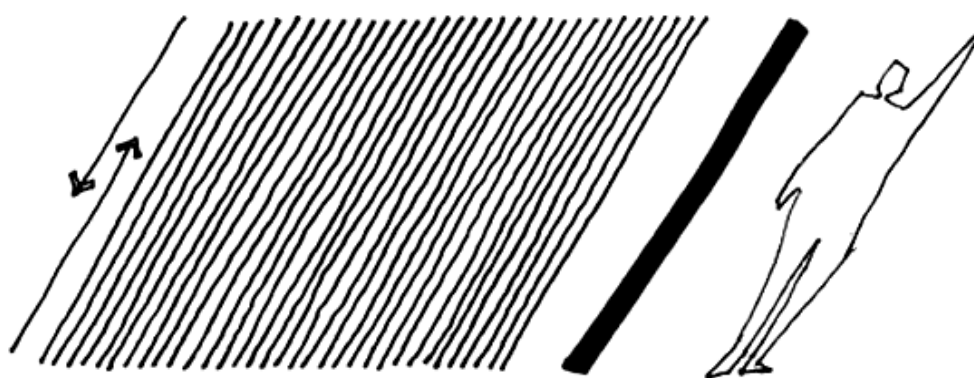

รูป 8 ลากเส้นตรงแนวนอน

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

5.3 ลากเส้นตรงแนวเฉียง

การบังคับค่อนข้างจะยากกว่าลากเส้นแนวดิ่ง แต่การฝึกเป็นประจำและมีสติรับรู้ขณะลากเส้น ก็จะทำให้บังคับได้ดี ลักษณะเส้นโดยรวมดูมีระเบียบ เส้นเฉียงจะให้ความรู้สึก ไม่นั่นคง ล้ม

รูป 9 ลากเส้นตรงแนวเฉียง

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th/>

5.4 ลากเส้นตรงสลับแนว

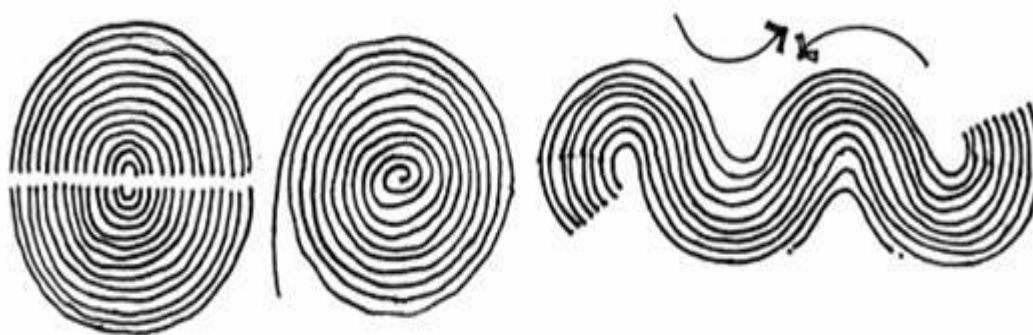
การลากเส้นสลับไปมา หรือ ที่เรียกว่า ซิกแซ็ก เป็นการลากเส้นตรง ผสมผสาน ของเส้นเฉียง เป็นการฝึกลากเส้นที่มีความต่อเนื่องไปมา โดยบังคับเส้นให้ขนาดมีระเบียบ มีจังหวะของความยาวของช่วงเท่ากัน จะทำให้เกิดภาพรวมที่ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว สลับซับซ้อน

รูป 10 ลากเส้นตรงสลับแนว
ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

5.5 ลากเส้นโค้งและวงกลม

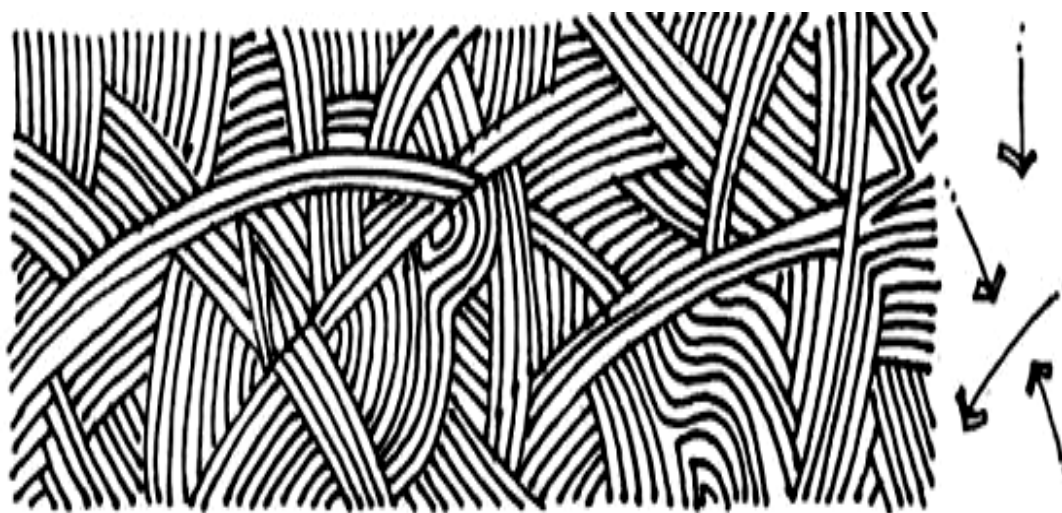
ลากเส้นโค้ง และวงกลม เป็นการฝึกลากเส้นที่ต้องเปลี่ยนแนวการบังคับในการจับเครื่องเขียน ที่ต้องเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น เพื่อให้ได้เส้นขนาน น้ำหนักเส้นคงที่ไม่ซ้อนทับกัน ลักษณะของเส้นให้ความรู้สึก อ่อนไหว ลื่นไหล เคลื่อนไหว เมื่อนำไปร่วมกับเส้นตรงจะให้ความรู้สึกที่ไม่แข็งของภาพและควรฝึกลากอยู่เป็นประจำ โดยใช้ทั้งดินสอและปากกา

รูป 11 ลากเส้นโค้ง และวงกลม
ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

5.6 การลากเส้นรวม

เป็นการฝึกลากเส้นหลายทิศทางสลับการใช้ทั้งเส้นตรง เส้นโค้งแต่ยังคงรักษาจังหวะระยะห่างของแต่ละเส้น ให้สม่ำเสมอ ปลายของทุกเส้นลากชนขอบ มีจุดจบของปลายเส้น เป็นการฝึกที่บังคับมือทั้งระยะสั้นและยาว โดยมีกรอบบังคับอยู่ในตัว ทำให้เกิดความแม่นยำและสร้างความมั่นใจในการลากเส้นวิธีหนึ่ง ภาพรวมจะให้ความรู้สึกซับซ้อนการประสานมีมิติของการมอง

รูป 12 การลากเส้นรวมผสมผสาน

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

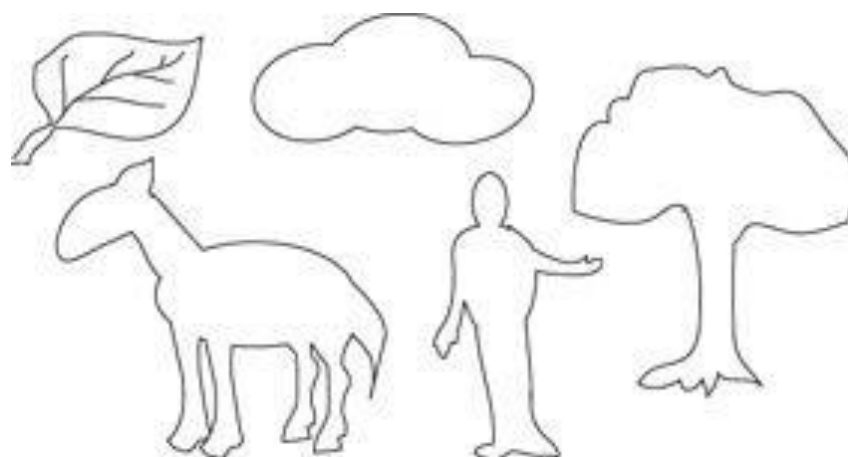
6. รูปร่างและรูปทรง

พื้นผิวที่พบในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งจะให้ความงามและความรู้สึกที่แตกต่างกันด้วย เช่น พื้นผิวที่ขรุขระให้ความรู้สึก สะอาด ราบเรียบ พื้นผิวที่ขรุขระให้ความรู้สึกที่ไม่สม่ำเสมอ ขัดแย้ง เป็นต้น

การนำลักษณะพื้นผิวมาใช้ในภาพวาด ควรเลือกพื้นผิวที่เหมาะสมกับภาพนั้น ดังนั้น เราจึงควรสังเกตและจดจำลักษณะพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้ดี

6.1 รูปร่าง (Shape) หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์และพืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้างและความยาวรูปร่าง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

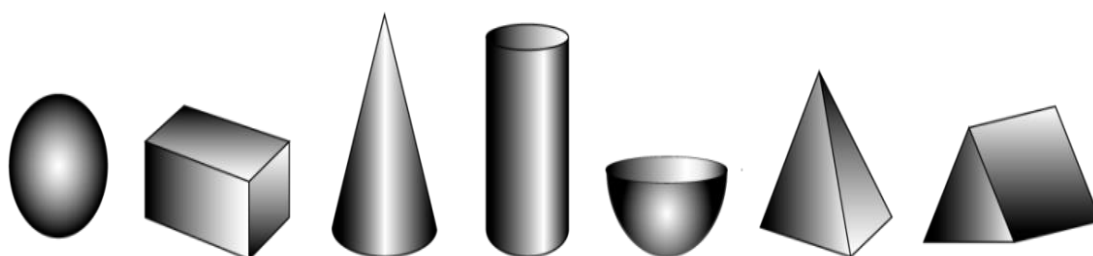
6.1.1 รูปร่างธรรมชาติ (Natural Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์และพืช เป็นต้น

รูป 13 รูปร่างธรรมชาติ

ที่มา : <http://www.prc.ac.th>

6.1.2 รูปร่างเรขาคณิต (Geometrical Shape) หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมและรูปวงกลม เป็นต้น

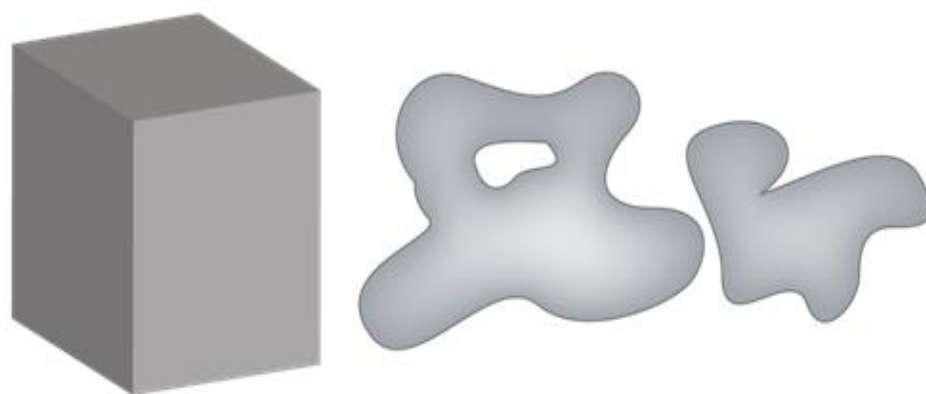

รูป 14 รูปร่างเรขาคณิต

ที่มา : <http://www.prc.ac.th>

6.1.3 รูปร่างอิสระ (Free Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกที่เป็นเสรี ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปร่างของหยดน้ำ เมฆและควัน เป็นต้น

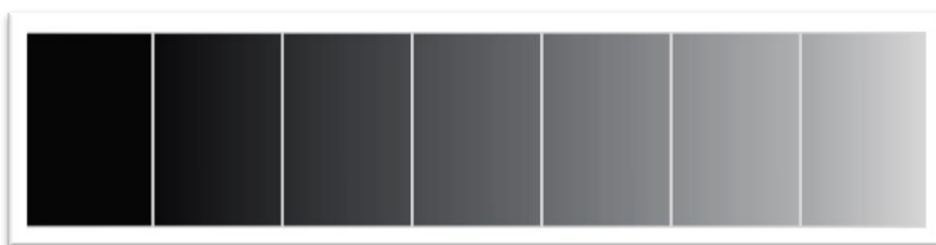
รูป 15 รูปร่างอิสระ

ที่มา : <http://www.prc.ac.th>

6.2 รูปทรง (Form) หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก คือ จะให้ความรู้สึกเป็นแท่ง มีเนื้อที่ภายใน มีปริมาตรและมีน้ำหนัก

7. หลักการของแสงและเงา

การที่มนุษย์มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้เพราะมีแสงสว่าง ถ้าขาดแสงหรือไปอยู่ในที่ไม่มีแสง เช่น ในถ้ำในห้องที่ปิดสนิทเราก็จะไม่เห็นอะไรทั้งสิ้น มีแสงจึงมีเงา ในการเขียนภาพจึงต้องมีหลักการของแสงเงา เป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความสมจริงของวัตถุนั้น ๆ ในการถ่ายทอดเป็นรูปภาพในวัตถุแต่ละชิ้น อาจมีทั้งจุดที่สว่างมากและสว่างน้อย ส่วนเงาคือส่วนที่ไม่ถูกแสงอาจจะเกิดจากส่วนตื้นลึกหรือถูกบังแสงก็ได้เพราะทิศทางของแสง จะตรงกันข้ามกับเงาเสมอและมีผลต่อความคมชัดของเงาด้วย

รูป 16 น้ำหนักอ่อน - แก่

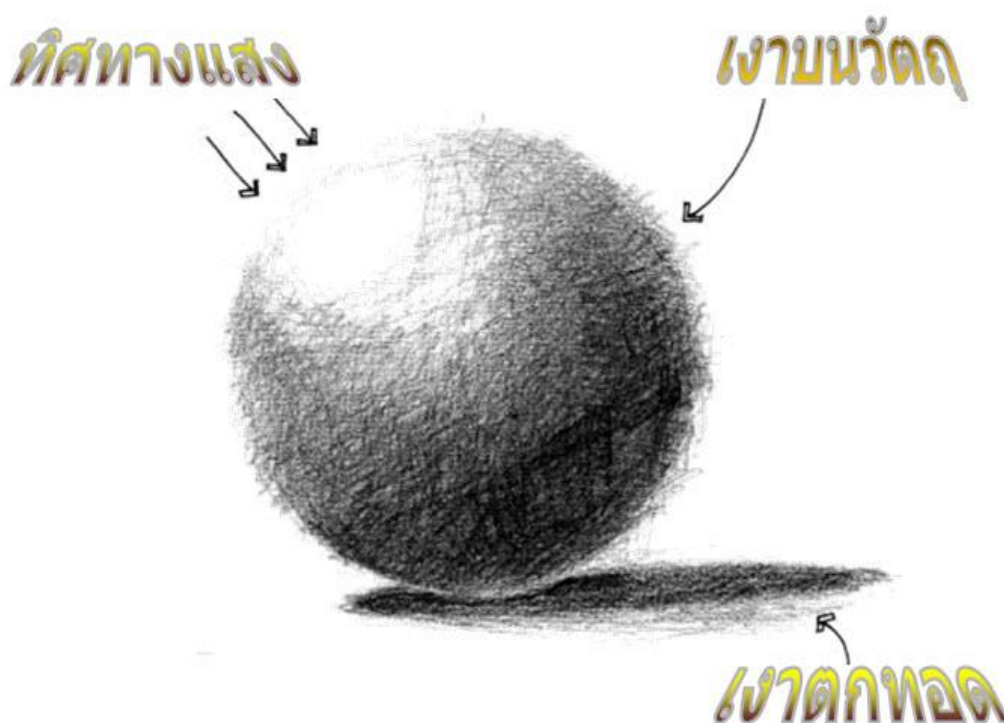
<http://dwrightart.blogspot.com>

รูป 2 หลักการของแสง และเงา

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

ในการเขียนภาพเกี่ยวกับแสงเงา การฝึกใส่น้ำหนัก เป็นสิ่งที่ต้องฝึกปฏิบัติเป็นพื้นฐาน โดยใช้ดินสอ ระดับ 2B - 4B ไล่น้ำหนักจากเข้มไปอ่อน สลับกับอ่อนไปเข้มหรือดำและสลับทิศทางของเส้น แต่ก็คงน้ำหนักจากเข้มไปอ่อนหรืออ่อนไปเข้ม

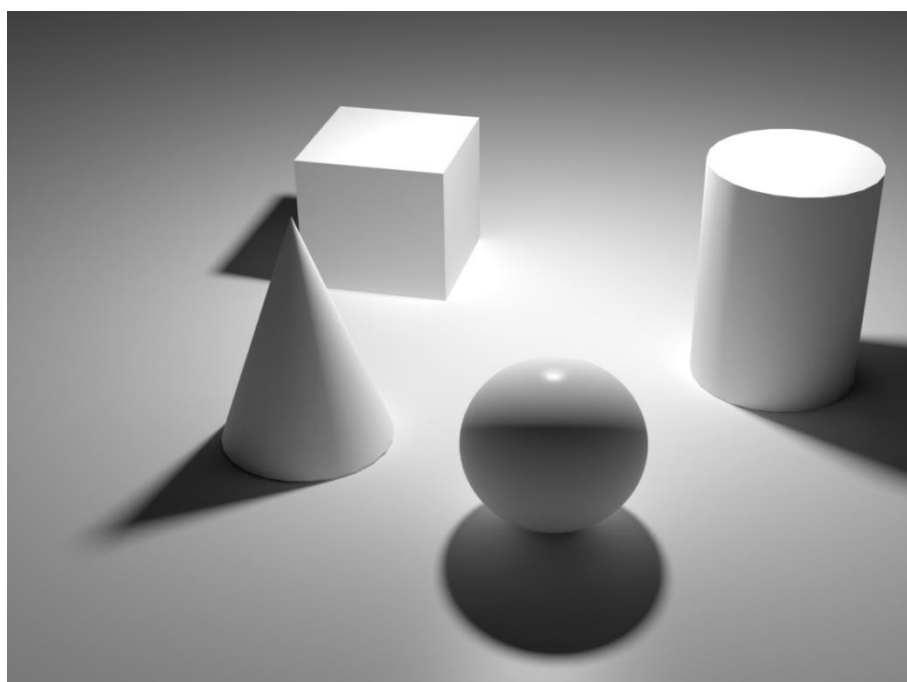

รูป 3 หลักการของแสงและเงา

ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th>

ในการวาดแสงเงาของวัตถุ ข้อสังเกตเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าส่วนใดที่ถูกแสงมาก เราเกือบไม่ต้องไล่เส้นดินสอ ปล่อยให้มันเป็นจุดส่วน (Height light) เอาไว้ ส่วนใหญ่จะเป็นส่วนที่นูนของวัตถุ ส่วนที่เป็นพื้นผิวทั่วไปให้ไล่หน้าหนักของดินสอให้กลมกลืน จะเริ่มเน้นน้ำหนักก็ในส่วนที่เป็นส่วนลึก หรือ เว้าไม่ถูกแสง ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับวัตถุหรือพื้นผิวนั้น ๆ ลักษณะของรูปทรงกลม จะเป็นตัวอย่างได้ดี ทั้งในด้านของความกลมกลืนของแสงเงา และฝึกปฏิบัติในการวาดเส้นบางภาพ อาจไม่แสดงแสงเงาที่ชัดเจน คือ ไม่อิงกับเวลาเช้า เที่ยง บ่าย ซึ่งต้องแสดงเงา ตกทอดตามกาลเวลา ซึ่งอาจเห็นได้จากแสงเงาต้นไม้ อาคาร แต่แสงเงาก็เกิดกับภาพได้ อันเนื่องมาจากวัตถุนั้น ๆ มีต้นลึก ไกล ไกล เพื่อแสดงมิติของวัตถุนั้น ๆ

การใช้น้ำหนักอ่อน - เข้มของการวาดเส้นจะให้ความรู้สึกของภาพได้ดี

รูป 19 หุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิตประกอบแสงเงา

ที่มา : <https://www.gotoknow.org>

8. การจัดองค์ประกอบของหุ่นนิ่ง

รูป 20 การจัดองค์ประกอบ
ที่มา : <https://blog.eduzones.com>

หลักในการจัดหุ่นนิ่งนั้นควรมีที่สำหรับรองหุ่นให้วางอยู่ในที่มองเห็นได้สะดวก และควรอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ที่จะวาด ถ้าหุ่นรวมกันเป็นจำนวนมากก็ควรจัดระดับเพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถมองเห็นหุ่นได้ทั่วทั้งหมด โดยจัดวางให้หุ่นห่างกันบ้างชิดกันบ้างไม่ซ้ำกัน เพื่อให้เกิดช่องว่าง และระยะขึ้นในภาพ การเลือกรูปทรงของหุ่นที่มีขนาดใหญ่ มาจัดวางไว้บริเวณที่เด่นชัดในภาพ เพื่อสร้างจุดสนใจหรือใช้ผืนผ้าสีปูรองหุ่นเพื่อเน้นให้ชัดเด่นยิ่งขึ้น และขอบเขตของผ้าจะแสดงเอกภาพของหุ่นทั้งหมดได้ การจัดหุ่นนิ่งที่เน้นความลงตัวของแบบหุ่นนั้นเท่ากับการเลือกมุมที่จะถ่ายทอดได้ดีวิธีหนึ่ง หรือถ้าจะเลือกมุมอื่นที่ตนสนใจถ่ายทอดรูปแบบของหุ่นก็สามารถเลือกได้โดยอาศัยการจัดองค์ประกอบของภาพทางศิลปะ ดังนี้

1. การกำหนดแสงเงา

การกำหนดแสงเงาในวัตถุเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้หุ่นนิ่งสวยงาม และน่าสนใจโดยหลัก การทางศิลปะ ทิศทางที่แสงตกกระทบหุ่นสามารถกำหนดแสงได้หลายลักษณะ คือ

- แสงสว่างที่สุด (Highlight) อยู่ในส่วนที่รับแสงโดยตรง
- แสงสว่าง (Light) อยู่ในส่วนรับอิทธิพลของแสง
- เงา (Shadow) อยู่ในส่วนรับอิทธิพลของแสงน้อยมาก

- เงามืด (Core of Shadow) อยู่ในส่วนที่ไม่ได้รับอิทธิพลของแสงเลย
- แสงสะท้อน (Reflects Light) บริเวณของวัตถุที่ไม่ได้รับแสงโดยตรง แต่เป็นการสะท้อนของแสงจากวัตถุใกล้เคียง
- เงาตกทอด (Cast Shadow) บริเวณที่เงาของวัตถุนั้น ๆ ตกทอดไปตามพื้นหรือตามวัตถุอื่นที่รองรับน้ำหนักแก่กว่าบริเวณแสงสะท้อน

ความสวยงามของวัตถุ และรูปทรงของหุ่นนิ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับแสงเงา เพราะเป็นส่วนสะท้อนภาพความจริงให้รับรู้ได้ด้วยตาสัมผัส ผลงานทางศิลปะจึงมักใช้แสง – เงา เป็นส่วนช่วยเน้นความสำคัญ การกำหนดแสงเงาสำหรับหุ่นนิ่งก็มีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่วาดเส้นได้ดีแม้หุ่นนิ่งจะไม่มีแสงเงาที่ชัดเจน ก็สามารถสร้างแสงเงาขึ้นเองจากความชำนาญโดยการฝึกสังเกตอย่างต่อเนื่อง แต่สำหรับการจัดหุ่นนิ่งให้มีแสงเงานั้นควรเลือกใช้แสงจากแหล่งธรรมชาติ คือแสง อาทิตย์ การจัดหุ่นนิ่งจึงควรวางหุ่นใกล้ช่องทางแสงเข้าสู่อาคาร ได้แก่ ระเบียง ประตู หน้าต่าง และควรเป็นช่วงเวลาสายหรือบ่าย โดยหลักความเป็นจริงถ้าแสงส่องถูกหุ่นโดยตรง ลักษณะของแสง และเงาจะชัดมาก แต่ถ้าแสงที่ใกล้ระเบียง หรือหน้าต่างประตูจะเพิ่มความนุ่มนวลได้ดีขึ้น ลักษณะของแสงที่ทำมุมกับหุ่นนิ่งประมาณ 45 องศา ถือว่าพอเหมาะเพราะทำให้เกิดเงาบนตัววัตถุ และเงาตกทอดที่สวยงาม ถ้าภายในอาคารมีแสงน้อยหรือต้องการวาดเส้นกลางคืน อาจใช้ไฟตั้งโต๊ะส่องหุ่นตามลักษณะที่ต้องการได้

2. การกำหนดฉากหลัง

ฉากหลังคือส่วนที่ผู้วาดเส้นกำหนดให้ปรากฏอยู่ข้างหลังหุ่นนิ่งในภาพที่วาดขึ้น โดยหลัก การวาดเส้นฉากหลังของภาพ หรือที่เรียกว่า แบคกราวนด์ (Back Ground) เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญทำให้ภาพมีความสมบูรณ์สวยงามขึ้น เพราะฉากหลังคือองค์ประกอบร่วมในภาพนั้น ๆ เมื่อเรานำหุ่นนิ่งเป็นจุดเด่น ส่วนที่เป็นฉากหลังจะช่วยส่งให้ภาพหุ่นนัสน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งทำให้เกิดระยะชั้นในภาพ มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันทั้งภาพ เกิดเป็นเอกภาพ (Unity) ซึ่งฉากหลังในการวาดหุ่นนิ่งนิยมกำหนดขึ้น 2 ลักษณะ คือ

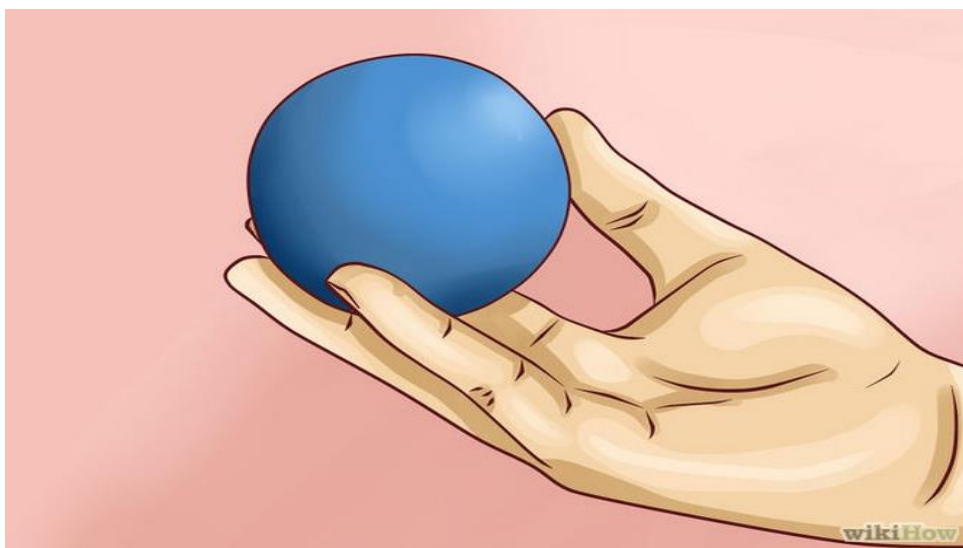
2.1 ฉากหลังที่เป็นบรรยากาศ หมายถึงการสร้างฉากหลังของหุ่นนิ่งให้เห็นเป็นบรรยากาศที่มีมิติเป็นความจริง มีระยะลึก ตามลำดับ อาจมองเห็นบริเวณว่างเป็นพื้น ผนัง และสิ่งของอื่นๆ ที่ไม่ต้องการเน้นความสำคัญหรืออาจใช้น้ำหนักให้เบาลงตามระยะตำแหน่งของสิ่งเหล่านั้น ทั้งแสดงทิศทางตามหลักทัศนียภาพ เพื่อให้มีบรรยากาศที่สมจริงมากขึ้น

2.2 ฉากหลังที่มีลักษณะทึบตัน เป็นฉากหลังที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับแบบแรก คือไม่แสดงความลึก และระยะส่วนหลังของหุ่นนิ่ง แต่จะแสดงเพียงค่าน้ำหนักกรวมรอบหุ่นนิ่ง ถ้าจะมองเป็น

บรรยากาศ ก็จะมีลักษณะที่เป็นพื้นฉากหลังมืดมัว และทึบตัน ไม่มีสิ่งใดอยู่ในบรรยากาศนั้นนอกจากความมืด และความสว่างของค่าน้ำหนักที่กำหนดไว้เป็นฉากหลัง

การกำหนดฉากหลังของการวาดเส้นหุ่นนิ่งทั้งสองแบบผู้วาดเส้นต้องนำหลักของรูป และพื้นมาใช้ให้ถูกต้อง กล่าวคือถ้าหุ่นนิ่งมีน้ำหนักเข้ม ฉากหลังมักจะมีน้ำหนักเบา และลักษณะตรงกันข้ามถ้าภาพหุ่นนิ่งน้ำหนักเบา ฉากหลังก็จะมีน้ำหนักเข้ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทิศทางของแสงในภาพด้วย

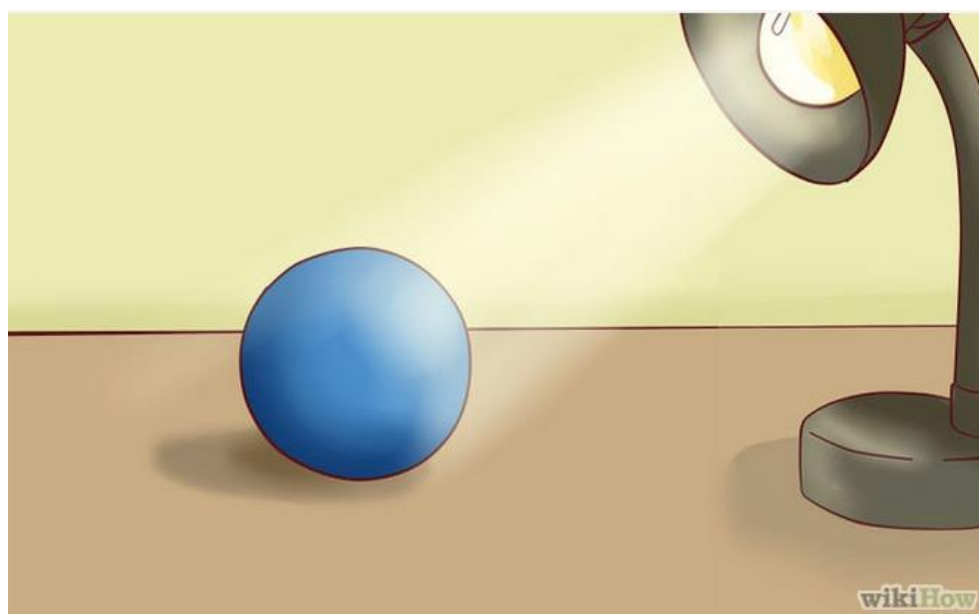
9. ขั้นตอนการวาดภาพหุ่นนิ่ง

รูป 21 เลือกวัตถุ

9.1 เริ่มต้นโดยการเลือกวัตถุที่ง่ายต่อการวาดเช่น ลูกบอล, หนังสือ, กล้อง ฯลฯ ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดมากเกินไป หรือมีรูปร่างที่ไม่สามารถนำมาจัดวางเพื่อการฝึกหัดวาด เมื่อนักเรียนได้วัตถุที่นำมาเป็นหุ่นนิ่งแล้ว นำมาจัดวางไว้บนเคาน์เตอร์, โต๊ะ, ชั้น ฯลฯ กำหนดพื้นที่หรือขอบเขตทั้งหมดของหุ่นนิ่งให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษและไม่ควรมีพื้นหลังที่มีความซับซ้อนจนเกินไป

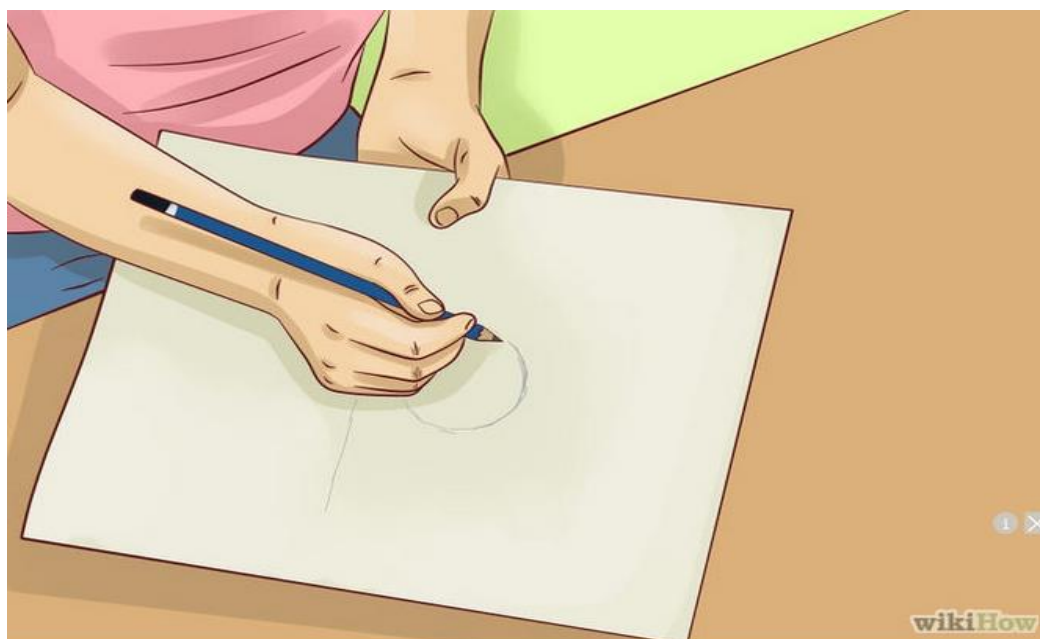
รูป 22 เลือกแหล่งกำเนิดแสง

9.2 หลังจากเลือกสถานที่ให้ สังเกตวัตถุที่จัดวางแล้วนประมาณ 2-7 นาที พยายามที่จะตระหนักถึงตำแหน่ง / แรเงา / พื้นผิวรูปแบบ / และสิ่งอื่น ๆ ที่อาจช่วยให้นักเรียนวาดได้ง่ายขึ้นควรจัดวางตำแหน่งที่มีแหล่งกำเนิดของแสง เช่นไฟนีออนหรือโคมไฟ เพราะสามารถกำหนดแสงเงามากขึ้น

รูป 23 เลือกสถานที่

9.3 กำหนดตำแหน่งของวัตถุภายใน โดยให้มีวัตถุหลัก 1 ชิ้น ไว้คอยกำหนดสัดส่วนกับวัตถุชิ้นอื่นเมื่อนักเรียนจัดวางหุ่นนิ่งเสร็จและหามุมที่ถนัดรู้สึกสบายได้แล้วลองใช้ดินสอร่างเส้นเบา ๆ เพราะเวลาที่มีเส้นที่ไม่ต้องการมันจะง่ายต่อการลบออก

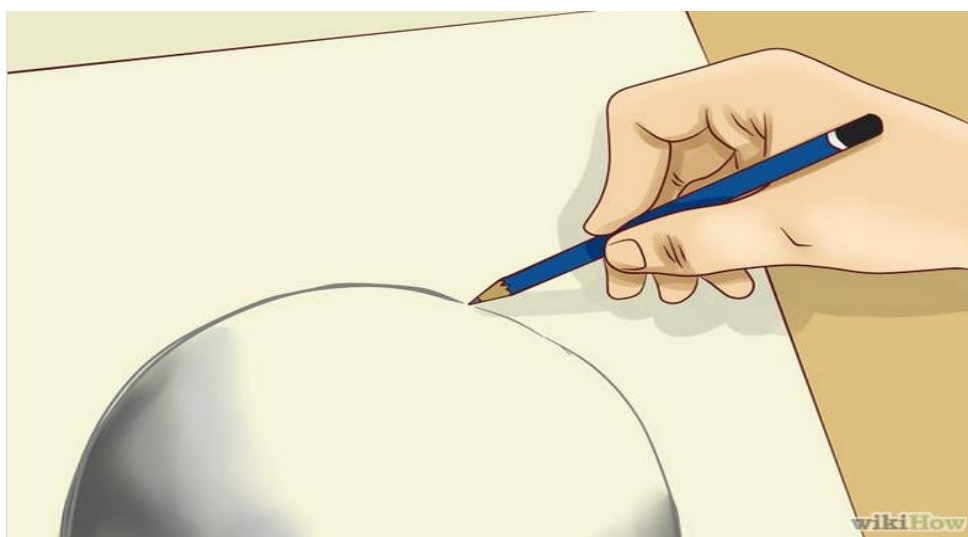

รูป 24 กำหนดตำแหน่ง

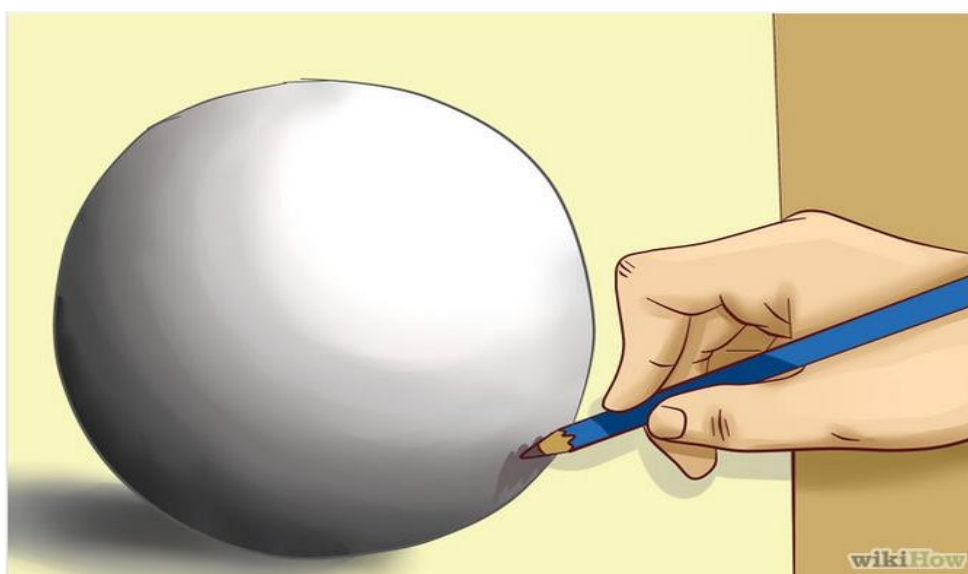
รูป 25 ดูตำแหน่งสัดส่วน

9.4 ตำแหน่งสัดส่วนให้ถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขโดยเปรียบเทียบกับวัตถุหลักว่าใหญ่ไป เล็กไป หรือตำแหน่งสูงต่ำถูกต้องหรือไม่

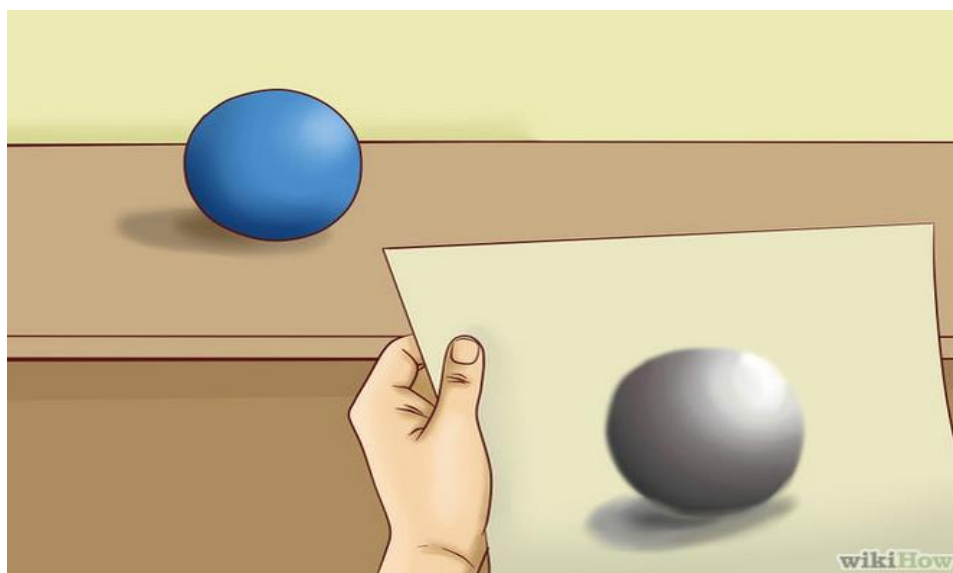
รูป 26 ร่างภาพ

9.5 ร่างภาพให้น้ำหนักแสงเงาแบบรวม ๆ ภาพหุ่นนิ่งนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องของพื้นหลัง ดังนั้นหากต้องการให้วัตถุโดยรวมเป็นน้ำหนักอ่อนพื้นหลังก็ควรจะเป็นน้ำหนักเข้ม หรือหากวัตถุเข้ม พื้นหลังควรจะอ่อน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของ เรื่องราวที่จะนำเสนอ ดูว่าลงน้ำหนักไปแล้วงานดูมีบรรยากาศหรือไม่ เพื่อให้งานที่วาดออกมามีอารมณ์ความรู้สึก

รูป 27 ลงรายละเอียด

9.6 การเพิ่มน้ำหนัก และรายละเอียดของวัตถุ แสงเงา การลงแสงเงาเป็นสิ่งสำคัญมาก และจะต้องทำอย่างถูกต้อง ใช้ดินสอของนักเรียนแรงเงาเบา ๆ เมื่อได้รูปทรงที่พอใจ แล้วจึงเพิ่มน้ำหนักทับซ้อนกันได้มากกว่าส่วนหนึ่ง ไม่ควรใจร้อนและเริ่มต้นการใช้ดินสอเข้มเพราะจะทำให้ลายเส้นดินสอที่ไม่แน่ใจปรากฏในกระดาษทำให้ลบออกยาก ส่งผลให้งานดูไม่สะอาดตา

รูป 28 ตรวจสอบรายละเอียดเมื่อเสร็จ

ที่มา : <http://www.wikihow.com>

9.7 เมื่อเสร็จสิ้นการร่างเงา ถอยหลังกลับและมองไปที่ภาพ นักเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถอยหลังห่างออกมาหยุดยืนดูภาพที่วาด และเปรียบเทียบกับหุ่นนิ่ง สังเกต ความแตกต่าง เพื่อให้สามารถกลับไปแก้ไขได้ อย่าคิดว่าทุกอย่างจะสมบูรณ์แบบภายในการวาดเพียงครั้งเดียว

แบบตรวจสอบความเข้าใจที่ 1.1
ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ชื่อ - สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำตอบเพื่อแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อต่อไปนี้ (5 ข้อ 10 คะแนน)

1. จงบอกประเภทของหุ่นนิ่ง

.....

.....

.....

2. การวางตำแหน่งของปลายดินสอ มีผลต่อการวาดเส้นอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ในการวาดเส้นภาพหุ่นนิ่ง เราสามารถใช้เส้นได้กี่แบบ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. จงอธิบายวิธีการใช้ดินสอ 2B - 4B ในการเขียนภาพเกี่ยวกับแสงเงา

.....

.....

.....

5. การร่างภาพให้มีน้ำหนักแสงเงาแบบรวมๆ มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

เฉลย แบบตรวจสอบความเข้าใจ ที่ 1.1

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำตอบเพื่อแสดงความคิดเห็นในแต่ละข้อต่อไปนี้ (5 ข้อ 10 คะแนน)

1. จงบอกประเภทของหุ่นนิ่ง

หุ่นนิ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท.....1. หุ่นนิ่งจากธรรมชาติ.....2. หุ่นนิ่งจากวัสดุสิ่งของ
3. หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม.....4. หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี

2. การวางตำแหน่งของปลายดินสอ มีผลต่อการวาดเส้นอย่างไร จงอธิบาย

การวางตำแหน่งของปลายดินสอ บนพื้นกระดาษ ในลักษณะของการจับดินสอเอียง หรือ เฉียง จะเกิดความแตกต่างของขนาดเส้นที่ได้ ถ้าจับวาดในแนวตั้งจะได้เส้นเล็ก ถ้าเอียงมุมลง เส้นจะโตขึ้น หรือถ้าต้องการให้ได้พื้นที่มากแบบระนาบ ก็จับดินสอให้เอียงมากขึ้น

3. ในการวาดเส้นภาพหุ่นนิ่ง เราสามารถใช้เส้นได้กี่แบบ อะไรบ้าง

1. ลากเส้นตรง แนวตั้ง.....2. ลากเส้นตรงแนวนอน.....3. ลากเส้นตรงแนวเฉียง
4. การลากเส้นรวมผสมผสาน.....5. ลากเส้นโค้ง และวงกลม.....6. ลากเส้นตรงสลับแนว

4. จงอธิบายวิธีการใช้ดินสอ 2B – 4B ในการเขียนภาพเกี่ยวกับแสงเงา

วิธีการคือ ไล่น้ำหนักจากเข้มไปอ่อน...สลับกันอ่อนไปเข้มหรือดำ และ สลับทิศทางของเส้น แต่ยังคงน้ำหนัก...จากเข้มไปอ่อนหรืออ่อนไปเข้ม

5. การร่างภาพให้น้ำหนักแสงเงาแบบรวม ๆ มีความสำคัญอย่างไร

หากต้องการให้วัตถุโดยรวมเป็นน้ำหนักอ่อน...พื้นหลังก็ควรจะเป็นน้ำหนักเข้ม หรือหากวัตถุเข้ม พื้นหลังควรจะอ่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่องราวที่จะนำเสนอ ดูว่าลงน้ำหนักไป แล้วงานดูมีบรรยากาศหรือไม่

แบบฝึกทักษะปฏิบัติวาดเส้นที่ 1.2

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับดินสอดำตามเทคนิควิธีการที่ได้ศึกษามาจากบทเรียน จากนั้นให้ฝึกลากเส้นในแบบต่างๆตามหัวห้วข้อที่กำหนดให้ (5 ข้อ 10 คะแนน)
(ควรฝึกในกระดาษเปล่าจนชำนาญแล้วจึงเขียนลงในแบบฝึกทักษะ)

1. แบบเกลียวเรียบ

2. เส้นนอน/เส้น

3. เส้นโค้ง

4. เส้นกันหอย

5. เส้นซิกแซก

แบบฝึกหัดที่ 1.3

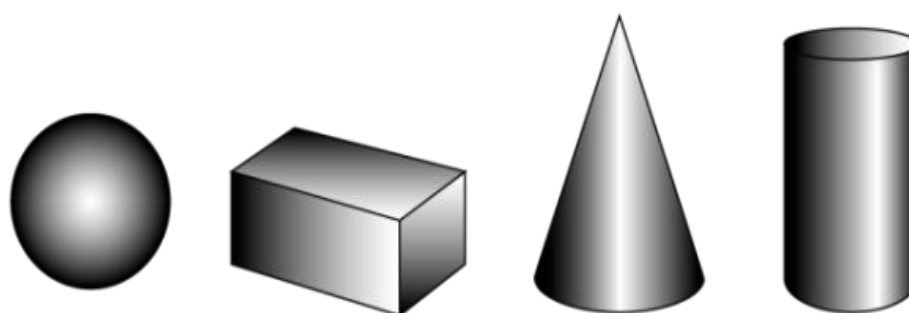
ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ฝึกปฏิบัติการจัดองค์ประกอบในการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ชื่อ - สกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนดูภาพฝึกปฏิบัติการจัดหุ่นนิ่งให้ได้มุมมองที่เหมาะสมตามหลักการจัดองค์ประกอบและน้ำหนักแสงเงาที่สวยงาม พร้อมทั้งร่างภาพหุ่นนิ่งที่ได้จัดไว้ลงบนพื้นที่ในกรอบข้างล่าง (10 คะแนน)

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) บนตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของการเขียนภาพหุ่นนิ่ง
 - ก. เพื่อศึกษาความถูกต้องของรูปทรง น้ำหนัก แสงเงา
 - ข. เพื่อศึกษาที่มาของหุ่น
 - ค. เพื่อศึกษาความถนัดของผู้วาด
 - ง. ถูกหมดทุกข้อ
2. ข้อใดเป็นภาพหุ่นนิ่งจากธรรมชาติทั้งหมด
 - ก. ดอกไม้ ผลไม้ผัก
 - ข. ขวดแก้ว ไห
 - ค. เครื่องแต่งกาย หัวโขน
 - ง. โลหะเครื่องจักร
3. เส้นใดที่ให้ความรู้สึกมั่นคง แน่นอน ตรง
 - ก. เส้นตรง
 - ข. เส้นนอน
 - ค. เส้นเฉียง
 - ง. เส้นโค้ง
4. ข้อใดไม่จัดอยู่ในประเภทของหุ่นนิ่ง
 - ก. หุ่นนิ่งจากจินตนาการ
 - ข. หุ่นนิ่งจากวัตถุสิ่งของ
 - ค. หุ่นนิ่งจากรูปทรงทางวัฒนธรรม
 - ง. หุ่นนิ่งจากวัตถุทางเทคโนโลยี

5. ทิศทางที่แสงตกกระทบหุ่นมีลักษณะใดบ้าง

- ก. เงาตกทอด (Cast Shadow) บริเวณที่เงา ของวัตถุนั้น
- ข. แสงสว่าง (Light) อยู่ในส่วนรับอิทธิพล ของแสง
- ค. เงา (Shadow) อยู่ในส่วนรับอิทธิพลของ แสงน้อยมาก
- ง. ถูกทุกข้อ

6. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการวาดเส้นหุ่นนิ่ง

- ก. กำหนดพื้นที่ / ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด
- ข. ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด / กำหนดพื้นที่
- ค. ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด / กำหนดพื้นที่
- ง. กำหนดพื้นที่ / ร่างภาพ / ให้น้ำหนักแสงเงา / เก็บรายละเอียด

7. การเขียนภาพหุ่นนิ่งในภาษาอังกฤษเราเรียกว่า

- ก. STILL - LIFE
- ข. STILL
- ค. LIFE
- ง. ถูกทุกข้อ

8. ควรใช้ดินสอความเข้มเท่าใดร่างภาพหุ่นนิ่ง

- ก. HB
- ข. 2B
- ค. 4B
- ง. 6B

9. หุ่นนิ่งแบ่งออกเป็นกี่ประเภท

- ก. 1 ประเภท
- ข. 2 ประเภท
- ค. 3 ประเภท
- ง. 4 ประเภท

10. เราเรียกฉากหลังเป็นภาษาอังกฤษว่า

- ก. แบคอัพ (Back up)
- ข. แบคกราวน์ (Back Ground)
- ค. โฟร์กราวน์ (Fore Ground)
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบก่อน - หลังเรียน

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

ก่อนเรียน

1. ข
2. ก
3. ง
4. ง
5. ก
6. ง
7. ข
8. ก
9. ก
10. ง

หลังเรียน

1. ง
2. ก
3. ก
4. ก
5. ง
6. ก
7. ก
8. ข
9. ง
10. ข

บรรณานุกรม

พิษณุ ประเสริฐผล. (2549). วาดเส้นด้วยดินสอ. กรุงเทพฯ: โอเดียนการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2550). วาดเส้นจิตรกรรมพิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท พลัสเพรสจำกัด.

เกียรติคุณชลุต นิมเสมอ. (2553). วาดเส้นสร้างสรรค์พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

แหล่งที่มาจากเว็บไซต์

http://netra.lpru.ac.th/~weta/n2/n2/n2_print.html (2/8/58)

<http://drawingpicture.blogspot.com/2013/08/blog-post.html> (20/8/58)

<https://www.gotoknow.org/posts/490759> (4/9/58)

<http://www.wikihow.com/Draw-Still-Life> (24/9/58)

<https://blog.eduzones.com> (10/11/58)

<http://orig07.deviantart.net> (10/11/58)

ภาคผนวก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ชุดที่ 1 พื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

แบบฝึกหัดที่ 1.1 ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ (10 คะแนน)

ให้ 2 คะแนน เมื่ออธิบายและสรุปได้ถูกต้อง

ให้ 1 คะแนน เมื่อเติมคำตอบได้ถูกต้องบางส่วน

ให้ 0 คะแนน เมื่อเติมคำตอบไม่ถูกต้องหรือไม่เติมคำตอบเลย

แบบฝึกทักษะที่ 1.2 ปฏิบัติพื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง (10 คะแนน)

ใช้แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

ใช้แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แบบฝึกทักษะที่ 1.3 ฝึกปฏิบัติการจัดองค์ประกอบในการเขียนภาพหุ่นนิ่ง (10 คะแนน)

ใช้แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

ใช้แบบประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แบบตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ

ชุดที่.....1.....แบบฝึกหัดที่.....1.1.....เรื่อง...ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ข้อที่					รวม
		1	2	3	4	5	
		2	2	2	2	2	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 – 10	ระดับคุณภาพ 4 (ดีมาก)	ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
คะแนน	7 – 8	ระดับคุณภาพ 3 (ดี)	(.....)
คะแนน	5 – 6	ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้)	วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
คะแนน	0 - 4	ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)	

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7 ขึ้นไป หรือ ได้คะแนนระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป

แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

ชุดที่.....1.....แบบฝึกทักษะที่ 1.2.....เรื่อง.....ปฏิบัติพื้นฐานการเขียนภาพหุ่นนิ่ง.....

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การประเมิน		
		ความถูกต้องของ ผลงานตามข้อกำหนด	การแรงเงา	รวม
		5	5	10
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 – 10	ระดับคุณภาพ 4 (ดีมาก)	ลงชื่อ.....ผู้
ประเมิน			
คะแนน	7 – 8	ระดับคุณภาพ 3 (ดี)	(.....)
คะแนน	5 – 6	ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้)	วันที่.....เดือน.....พ.ศ
			
คะแนน	0 – 4	ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)	

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7 ขึ้นไป หรือ ได้คะแนนระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนด้านทักษะ/กระบวนการ

ความถูกต้องของผลงานตามข้อกำหนด

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
5 / ดีมาก	ผลงานถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนตามข้อกำหนดครบถ้วน มีความเรียบร้อย สวยงามดี
4 / ดี	ผลงานค่อนข้างครบถ้วนตามข้อกำหนด มีความเรียบร้อย สวยงามพอใช้
3 / พอใช้	ผลงานไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนด แต่ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้
2 / ปรับปรุง	ผลงานไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนด เนื้อหาน้อย ไม่ได้ตามรูปแบบที่กำหนด ขาดความเรียบร้อย ขาดความสมบูรณ์มาก

การเรียง

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
5 / ดีมาก	เรียงภาพได้ดี กลมกลืนเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4 / ดี	เรียงภาพได้ดี กลมกลืน เหมาะสมเป็นส่วนใหญ่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3 / พอใช้	เรียงภาพได้ดี กลมกลืน เหมาะสมเป็นบางส่วน
2 / ปรับปรุง	เรียงภาพได้ไม่ดี ขาดความกลมกลืน

แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

แบบฝึกทักษะที่ 1.3 ชุดที่ 1 เรื่อง ฝึกปฏิบัติการจัดองค์ประกอบในการเขียนภาพหุ่นนิ่ง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เกณฑ์การประเมิน			
		องค์ประกอบในการจัดภาพ	การให้น้ำหนักแสงเงา	การใช้วัสดุอุปกรณ์	รวม
		4	3	3	10
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 9 – 10 ระดับคุณภาพ 4 (ดีมาก) ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คะแนน 7 – 8 ระดับคุณภาพ 3 (ดี) (.....)

คะแนน 5 – 6 ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้) วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนน 0 – 4 ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7 ขึ้นไป หรือ ได้คะแนนระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป**เกณฑ์การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ**

แบบฝึกทักษะที่ 1.3 ชุดที่ 1 เรื่อง ฝึกปฏิบัติการจัดองค์ประกอบในการเขียนภาพหนึ่ง

องค์ประกอบของภาพ

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	องค์ประกอบของภาพสมดุล มีจุดเด่น
3 / ดี	องค์ประกอบของภาพสมดุล แต่ไม่มีจุดเด่น
2 / พอใช้	องค์ประกอบของภาพขาดสมดุล แต่มีจุดเด่น
1 / ปรับปรุง	องค์ประกอบของภาพขาดสมดุล และไม่มีจุดเด่น

การแรงเงา

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	แรงเงาได้ดี กลมกลืนเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2 / พอใช้	แรงเงาได้ดี กลมกลืน เหมาะสมเป็นบางส่วน
1 / ปรับปรุง	แรงเงาไม่ดี ขาดความกลมกลืน

การใช้วัสดุและอุปกรณ์

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องตามระเบียบ เก็บรักษาและดูแลรักษาหลังใช้งาน ไม่ชำรุดเสียหายหรือทำให้เกิดอุบัติเหตุ
2 / พอใช้	ใช้เครื่องมือได้ไม่ถูกต้องตามระเบียบ แต่เก็บรักษาและดูแลหลังใช้งาน เป็นระเบียบเรียบร้อยดี
1 / ปรับปรุง	ใช้เครื่องมือไม่ถูกต้องกับสิ่งที่ให้ปฏิบัติ ขาดระเบียบ ไม่เก็บ รักษาและไม่ทำความสะอาดจนเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 10 – 12 ระดับคุณภาพ 4 (ดีมาก) ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คะแนน 7 – 9 ระดับคุณภาพ 3 (ดี) (.....)

คะแนน 4 – 6 ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้) วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนน 0 – 3 ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7 ขึ้นไป หรือ ได้คะแนนระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไปหมายเหตุ : ไม่นำมาประเมินผลการตัดสินคะแนน**เกณฑ์การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ (การวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพ)****การวิเคราะห์วิเคราะห์ภาพเขียน**

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	นำความรู้มาวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพ ได้ถูกต้องตามหลักวิชาทั้งหมด
3 / ดี	นำความรู้มาวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพ ได้ถูกต้องตามหลักวิชา เป็นส่วนใหญ่
2 / พอใช้	นำความรู้มาวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพ ได้ถูกต้องตามหลักวิชา เป็นบางส่วน
1 / ปรับปรุง	ไม่สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพได้ถูกต้องตามหลักวิชาทั้งหมด

รูปแบบ การนำเสนอ

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	นำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพ แปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก
3 / ดี	นำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพ น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี
2 / พอใช้	นำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพ น่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้
1 / ปรับปรุง	นำเสนอผลการวิเคราะห์ภาพไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

ช่วยเหลือการเรียนรู้ของเพื่อน

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	ช่วยเพื่อนด้วยการสอน แนะนำ เสนอแนะวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับตนด้วยความเต็มใจ
3 / ดี	ช่วยเพื่อนมาก แต่ช่วยในลักษณะแบบบอกความรู้ หรือทำให้เพื่อน มากกว่าช่วยให้เพื่อนได้เรียนรู้
2 / พอใช้	ให้ความช่วยเหลือเพื่อนบ้างเล็กน้อย และช่วยในลักษณะบอกความรู้หรือทำ ให้เพื่อนมากกว่าช่วยให้เพื่อนได้เรียนรู้
1 / ปรับปรุง	ไม่ช่วยเหลือการศึกษาเรียนรู้ของเพื่อน หรือช่วยเหลือน้อยมาก

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 10 – 12 ระดับคุณภาพ 4 (ดีมาก)

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คะแนน 7 – 9 ระดับคุณภาพ 3 (ดี)

(.....)

คะแนน 4 – 6 ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนน 0 – 3 ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 7 ขึ้นไป หรือ ได้คะแนนระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป**หมายเหตุ :** ไม่นำมาประเมินผลการตัดสินคะแนน**เกณฑ์การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ (กลุ่ม)****การศึกษาค้นคว้า**

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จนสามารถทำงาน
3 / ดี	สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นส่วนใหญ่ ต้องได้รับคำแนะนำเป็นบางส่วน
2 / พอใช้	สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองได้บ้างเป็นบางส่วน ต้องได้รับคำแนะนำเป็นส่วนใหญ่
1 / ปรับปรุง	สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองได้น้อยมาก ต้องได้รับคำแนะนำเกือบทั้งหมด

เรียนรู้ตามแผนที่วางไว้

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	ศึกษาค้นคว้าตามแผนที่วางไว้ ได้ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด
3 / ดี	ศึกษาค้นคว้าตามแผนที่วางไว้ ได้เกือบครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด
2 / พอใช้	ศึกษาค้นคว้าตามแผนที่วางไว้ ได้เป็นส่วนใหญ่
1 / ปรับปรุง	ไม่สามารถศึกษาค้นคว้าตามแผนที่วางไว้ได้ หรือได้น้อยมาก

ช่วยเหลือการเรียนรู้ของเพื่อน

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
4 / ดีมาก	ช่วยเพื่อนด้วยการสอน แนะนำ เสนอแนะวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับตนด้วยความเต็มใจ
3 / ดี	ช่วยเพื่อนมาก แต่ช่วยในลักษณะแบบบอกความรู้ หรือทำให้เพื่อน มากกว่าช่วยให้เพื่อนได้เรียนรู้
2 / พอใช้	ให้ความช่วยเหลือเพื่อนบ้างเล็กน้อย และช่วยในลักษณะบอกความรู้หรือทำ ให้เพื่อนมากกว่าช่วยให้เพื่อนได้เรียนรู้
1 / ปรับปรุง	ไม่ช่วยเหลือการศึกษาเรียนรู้ของเพื่อน หรือช่วยเหลือน้อยมาก

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 7 – 9 ระดับคุณภาพ 3 (ดีมาก) ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

คะแนน 4 – 6 ระดับคุณภาพ 2 (ดี) (.....)

คะแนน 1 – 3 ระดับคุณภาพ 1 (พอใช้) วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน 4 ขึ้นไป หรือได้คะแนนระดับคุณภาพ 2 ขึ้นไป

หมายเหตุ : ไม่นำมาประเมินผลการตัดสินคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีความรับผิดชอบ

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	จัดเก็บอุปกรณ์และ ทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย ทั้งหมด
2 / ดี	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย เป็นส่วนใหญ่
1 / พอใช้	จัดเก็บอุปกรณ์และทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานอย่างเรียบร้อย เป็นบางส่วน

มีระเบียบวินัย

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	สมุดงาน ชื่นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดไว้ร่วมกันทุกครั้ง
2 / ดี	สมุดงาน ชื่นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดไว้ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่
1 / พอใช้	สมุดงาน ชื่นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดไว้ร่วมกันเป็นบางครั้ง

มีความซื่อสัตย์

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	ไม่ลอกงานเพื่อน และไม่ดูเฉลยก่อน/ระหว่างทำแบบฝึกหัด
2 / ดี	ลอกงานเพื่อน หรือดูเฉลยก่อน/ระหว่างทำแบบฝึกหัดเป็นบางครั้ง
1 / พอใช้	ลอกงานเพื่อน หรือดูเฉลยก่อน/ระหว่างทำแบบฝึกหัดเป็นส่วนใหญ่

มีความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	ฟังครูด้วยความสนใจทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน
2 / ดี	ฟังครูด้วยความสนใจ แต่ไม่ทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกือบทุกขั้นตอน
1 / พอใช้	ไม่ฟังครู หรือพูดคุยกันเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมเล็กน้อย

มีความกระตือรือร้น

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานในทุกกิจกรรม
2 / ดี	กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน ในบางกิจกรรม
1 / พอใช้	ปฏิบัติงานได้โดยครูต้องควบคุมกำกับ

ตรงต่อเวลา

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	ทำงานเสร็จก่อนหรือตามเวลาที่กำหนด
2 / ดี	ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดเล็กน้อย
1 / พอใช้	ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดมาก

สนุกสนานเพลิดเพลิน ในการแสดงออกอย่างอิสระ

คะแนน/ความหมาย	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 / ดีมาก	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2 / ดี	ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นบางครั้ง
1 / พอใช้	เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน

